

Пономарьова Юлія Ігорівна
аспірантка кафедри економіки підприємства
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
Україна

Ponomarova Yuliya I.
graduate student of the Department
of Economics of the enterprise
KNEU «Kyiv National Economic University of
Vadym Hetman», Ukraine

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В НЕСТІЙКОМУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ

PECULIAR PROPERTIES OF ENTERPRISE DEVELOPMENT MANAGEMENT IN UNSTABLE BUSINESS ENVIRONMENT

Анотація. У тезах визначено особливості управління розвитком у нестійкому бізнес-середовищі, представлено механізм розвитку підприємства в нестійких умовах, представлено типи управління в кризових умовах.

Ключові слова: розвиток підприємства, управління розвитком, антикризове управління, нестійке бізнес-середовище

Summary. In the theses identified the peculiar properties of enterprise development management in unstable business environment, submitted the mechanism of enterprise development and submitted the types of management in crisis situations.

Key words: enterprise development, development management, crisis management, unstable business environment

Сучасна економіка характеризується нестабільністю, тому для того, щоб відповідати вимогам споживачів, успішно конкурувати на ринку, адаптуватися до змін зовнішнього середовища підприємства повинні безперервно адаптувати свою діяльність до нестійкого бізнес-середовища. Підприємства не просто пристосовуються до змін та загроз нестійкого бізнес-середовища, а випереджають такі зміни шляхом пошуку нових стратегій і нестандартних рішень. Останні дозволяють підприємствам виживати і розвиватись у нестійкому бізнес-середовищі.

Управління розвитком підприємств в нестійкому бізнес-середовищі — це керований процес, штучна зміна еволюційного вектора розвитку підприємства для досягнення місії і цілей системи.

Управління розвитком підприємств у нестійкому бізнес-середовищі передбачає формування адекватного умовам, що стохастично змінюються, рівня конкурентоздатності і забезпечення тривалої присутності підприємства в економічному просторі як національної, так і світової економіки.

Можливість цілеспрямованого розвитку підприємства в нестійких умовах бізнес-середовища забезпечується за рахунок механізму управління розвитком підприємства.

Такий механізм складається з певних елементів (рис. 1).

У рамках процесу управління розвитком підприємства виконуються дві комплексні задачі:

1) усунення диспропорцій, що виникають у відхиленнях від запланованої поведінки підприємства в просторі і часі, тому що бізнес-середовище — нестійке;

2) створення диспропорцій (протиріч) як джерел подальшого поступального розвитку підприємства.

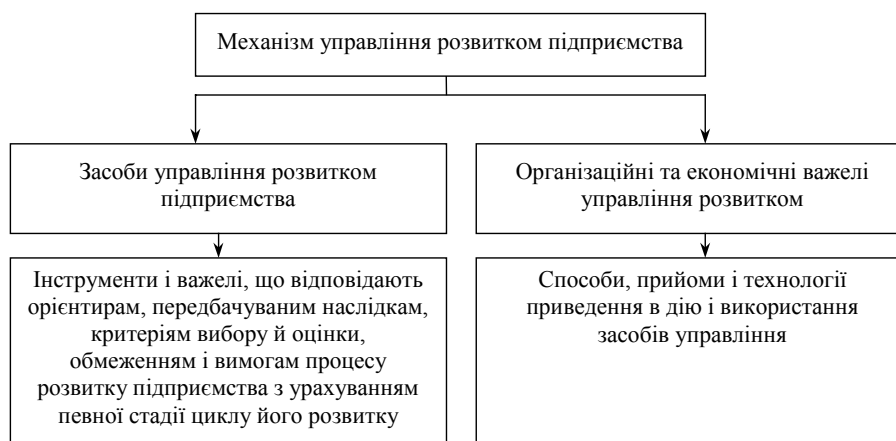


Рис. 1. Механізм управління розвитком підприємства в нестійкому бізнес-середовищі

Джерело: складено автором.

Відтак, управління розвитком підприємств у нестійкому бізнес-середовищі потребує створення ефективної системи такого управління.

В умовах нестійкого бізнес-середовища перед керівництвом постає завдання не тільки зберегти підприємство від збитків, а й знайти шляхи примноження доходів підприємства та виходу на новий рівень. Адже кризовий період штовхає керівництво на активний пошук нових стратегічних рішень.

Виділяються три типи управління в умовах кризи.

1. Do-it-Yourself Crisis Management (самодіяльне антикризове управління) є до сих пір найпоширенішим типом управління розвитком підприємствами в умовах криз. Цей тип управління полягає в тому, що керівник підприємства своїми силами робить спробу впоратись з кризовою ситуацією, не маючи при цьому необхідного фахівця в штаті та не маючи попереднього досвіду та навичок управління підприємством в умовах кризи. На практиці багатьох підприємств є блискучі випадки успішного самодіяльного антикризового управління.

2. Turnaround Consulting (кризовий консалтинг). Такий тип антикризового управління застосовується у випадках, коли власники підприємства або керівництво усвідомлює, що своїми силами не в змозі ні оцінити негативний вплив кризи, ні протистояти йому. В таких випадках керівництво звертається за послугами до антикризового консалтингу. Історично кризовий консалтинг — другий тип антикризового управління розвитком підприємства. Зміст даного напрямку в міжнародній практиці, як правило, полягає в проведенні цілого комплексу заходів і включає в себе проведення експертної оцінки стану підприємства (експрес-аналізу), розробку першочергових заходів щодо стабілізації діяльності підприємства, діагностику його стану, а також вибір шляхів подальшого розвитку підприємства з урахування плану антикризових заходів. Далі здійснюється презентація розробленого плану розвитку власникам підприємства, його коригування, затвердження і контроль його реалізації.

3. Crisis Manager (антикризове управління розвитком підприємства під керівництвом запрошеного кризового менеджера), яке застосовується у випадках, коли власник підприємства усвідомлює наявність у підприємства проблем і вважає, що існуюче керівництво з цими проблемами не впорається та для забезпечення подальшого розвитку підприємства в період нестабільності зовнішнього середовища запрошується людина, яка має репутацію ефективного антикризового менеджера. В такому випадку винагорода антикризового менеджера найчастіше виплачується в разі наявного розвитку як частка приросту доходу підприємства, тому може бути дуже великою.

У світовій практиці існує багато прикладів успішного управління розвитком підприємств у нестійкому середовищі, тому при прийнятті рішення про впровадження того чи того підходу до управління необхідно ґрунтовно підготувати підприємство до впровадження обраної управлінської технології з тим, щоб заздалегідь виявити «проблемні зони» і розробити систему дій щодо їх подолання.

Література

1. Кононова І. В. Аналіз підходів до управління підприємством у сучасних умовах / І.В. Кононова // Стратегії розвитку підприємства в умовах ринкової економіки. — Режим доступу: [file:///C:/Users/Andriy/Downloads/Prom_2013_1_31_%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Andriy/Downloads/Prom_2013_1_31_%20(1).pdf)
2. Мескон М. Х. Основи менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. — М.: Дело, 1994. — 680 с.
3. Раєвська О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі / О. В. Раєвська. — Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. — 496 с.
4. Радянський енциклопедичний словник [Текст] / під ред. А. М. Прохорова. — М. : Радянська енциклопедія, 1980. — 1600 с

УДК 338

s_poznyak@bigmir.net

Позняк Сергій Володимирович

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємств, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ

Serhii Pozniak

Ph.D in economic sciences, Associate Professor, Associate Professor, Vadym Hetman Kyiv National Economic University, Kyiv

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ

FEATURES OF THE FORMATION OF COMPETITIVE ADVANTAGES OF DOMESTIC ENTERPRISES IN THE INTERNATIONAL MARKET

Проаналізовано сутність міжнародної конкурентоспроможності українських підприємств. Представ-

The essence of international competitiveness of Ukrainian enterprises. Presented by Ukraine's rating